

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 01.09.2020, sp. zn. 7 Tdo 865/2020, ECLI:CZ:NS:2020:7.TDO.865.2020.1

Číslo: 1A/2021

Právní věta: I. Ustanovení § 158d odst. 3 tr. ř. neupravuje zvláštní, speciální institut v podobě sledování uskutečněného na základě předchozího povolení soudce, ale pouze klade náročnější podmínky na povolovací proces sledování, při kterém mají být pořizovány záznamy ve smyslu § 158d odst. 2 tr. ř. v případech, kdy má být sledováním zasaženo do vyjmenovaných základních lidských práv a svobod (příčemž může jít o práva či svobody i jiné než sledované osoby). Účelem ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. není nic jiného než s odkazem na ustanovení § 158d odst. 2 tr. ř. zdůraznit, že v jiné věci lze použít za předpokladů zde uvedených jako důkazní prostředek záznam pořízený při sledování a připojený protokol. Záznamy o sledování osob a věci uvedené v § 158d odst. 2 tr. ř. a připojené protokoly tedy lze použít jako důkazní prostředky i v jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo povoleno sledování, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno (§ 158d odst. 10 tr. ř.). To platí jak v případech, kdy bylo sledování povoleno státním zástupcem (§ 158d odst. 2 tr. ř.), tak i tehdy, kdy bylo sledování povoleno soudcem (§ 158d odst. 3 tr. ř.). V případech sledování povoleného soudcem, při němž se zasahuje do nedotknutelnosti obydlí nebo jiných práv uvedených v § 158d odst. 3 tr. ř., je však třeba přípustnost takového důkazního prostředku v jiné věci posuzovat s ohledem na zásadu proporcionality a s respektem k právu na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí ve smyslu čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Přitom je nutno zejména přihlídnout k intenzitě zásahu do práv uvedených v § 158d odst. 3 tr. ř. a k závažnosti trestného činu, o němž se vede řízení v jiné trestní věci. II. Je-li jediná fyzická osoba, která je jinak oprávněna činit úkony za právnickou osobu v trestním řízení (§ 34 odst. 1 t. o. p. o.), vyloučena podle § 34 odst. 4 věty první t. o. p. o. z provádění těchto úkonů proto, že je ve stejné trestní věci obviněna, toto vyloučení se nevztahuje na volbu zmocněnce k vykonávání úkonů za právnickou osobu v trestním řízení podle § 34 odst. 2 t. o. p. o., jestliže zde není konkrétní riziko, že by taková volba byla učiněna proto, aby poškodila právnickou osobu či aby se na její úkor fyzická osoba zvýhodnila v trestním řízení. Institut opatrovníka právnické osoby v trestním řízení podle § 34 odst. 5 t. o. p. o. je subsidiární povahy a měl by být využíván jen jako krajní prostředek, neboť vždy představuje zásah do práva právnické osoby na obhajobu v trestním řízení a ten musí být proporcionální vzhledem k účelu, který sleduje.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 01.09.2020

Spisová značka: 7 Tdo 865/2020

Číslo rozhodnutí: 1A

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důkaz, Opatrovník, Právnická osoba, Právo na spravedlivé soudní řízení, Provádění důkazů, Sledování, Zmocněnec

Předpisy: čl. 10 předpisu č. 23/1991Sb.
čl. 7 předpisu č. 23/1991Sb.
§ 158d odst. 10 tr. ř.
§ 158d odst. 2 tr. ř.
§ 158d odst. 3 tr. ř.
§ 34 odst. 2 předpisu č. 418/2011Sb.
§ 34 odst. 4 předpisu č. 418/2011Sb.
§ 34 odst. 5 předpisu č. 418/2011Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbirkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud z podnětu dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněného M. G. podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. 4 To 253/2020. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Krajskému soudu v Českých Budějovicích, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích (dále též jen „soud prvního stupně“) ze dne 20. 2. 2020, sp. zn. 32 T 80/2019, byl obviněný M. G. pod bodem 1. výroku o vině uznán vinným přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku (oběma ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku), pod bodem 2. výroku o vině přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku (ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku) a pod bodem 3. výroku o vině přečiny zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a nadržování podle § 366 odst. 1 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy mu byl uložen úhrnný peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy celkem ve výši 100 000 Kč. Současně mu bylo povoleno zaplatit peněžitý trest v měsíčních splátkách po 4 000 Kč. Pro případ nevykonání peněžitého trestu ve stanovené lhůtě byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Poškozený M. R. byl odkázán s nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. K odvolání státního zástupce (podanému v neprospěch obviněného) a k odvoláním obviněného a jeho manželky (všechna odvolání směřovala proti výrokům o vině a trestu) Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací usnesením ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. 4 To 253/2020, podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil napadený rozsudek a podle § 222 odst. 2 tr. ř. postoupil věc služebnímu funkcionáři Policie České republiky příslušnému k vedení řízení o kázeňském přestupku, neboť jednání obviněného by mohlo být posouzeno jako kázeňský přestupek.

3. Ve výroku svého rozhodnutí odvolací soud formuloval skutek v podstatě tak, že obviněný v kanceláři v areálu K. ř. p. J. k. jako příslušník Policie České republiky v době výkonu služby v rámci trestního řízení při postupu podle § 158 odst. 3 tr. ř. ve vzájemné součinnosti s příslušníkem Policie České republiky V. L.

a) dne 14. 4. 2018 nejméně od 15:03 do 18:11 hodin při výslechu zadrženého podezřelého M. R. tohoto nevhodnými výrazy nabádali ke spolupráci při objasňování trestné činnosti, z níž byl podezřelý,

b) dne 11. 5. 2018 nejméně od 13:45 do 18:14 hodin při výslechu zadrženého podezřelého M. R. tohoto nevhodnými výrazy nabádali ke spolupráci při objasňování trestné činnosti, z níž byl podezřelý, a oslovovali jej hrubými výrazy a nadávkami,

c) dne 22. 5. 2018 nejméně od 8:00 do 10:00 hodin při objasňování a prověřování trestné činnosti podezřelého M. R. v průběhu výslechu N. D. jako zapisovatel nezapsal do úředního záznamu o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 tr. ř. její sdělení o tom, že M. R. jí několikrát předal pervitin.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto rozhodnutí podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného M. G. dovolání, kterým je napadl v celém rozsahu a odkázal na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Nejprve zrekapituloval skutkové závěry uvedené ve výrocích obou soudních rozhodnutí a zdůraznil, že odvolací soud rozhodoval v neveřejném zasedání, a neprováděl tedy dokazování, které by jej ve smyslu § 263 odst. 7 tr. ř. opravňovalo k posunu ve skutkových zjištěních oproti tomu, jak byla stabilizována ve výroku rozsudku soudu prvního stupně. Podle dovolatele však odvolací soud provedl podstatnou změnu popisu skutku v ryze skutkových zjištěních ve smyslu § 263 odst. 7 tr. ř. Ta jsou oproti výrokové části rozsudku soudu prvního stupně podána velice obecně, akcentují pouze nevhodné výrazivo a chybí v nich stěžejní části předchozích skutkových zjištění soudu prvního stupně, mající vliv na hodnocení rozsahu a závažnosti činů. Některá zjištění pak odvolací soud vyřadil zcela.

5. Nejvyšší státní zástupce pak v dalších částech svého dovolání konkretizoval, v čem spatřuje pochybení odvolacího soudu, a zrekapituloval argumentaci uvedenou v odůvodnění napadeného rozhodnutí odvolacího soudu. Poté dovolatel konstatoval, že odvolací soud neosvětlil, které obligatorní znaky skutkových podstat přečinů shledaných v jednání obviněného soudem prvního stupně nebyly naplněny a proč, případně zda byly podle něj všechny tyto znaky naplněny, ale chybí nezbytná míra společenské škodlivosti ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Nejvyšší státní zástupce uzavřel, že odvolací soud nesprávně právně posoudil skutek, pokud dospěl k závěru, že nejde o trestný čin. V návaznosti na to nesprávně rozhodl o postoupení věci jinému orgánu, ač pro to nebyly splněny podmínky. Tím zatížil své rozhodnutí vadami ve smyslu § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Závěrem proto nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích a aby tomuto soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

6. K dovolání nejvyššího státního zástupce se vyjádřil obviněný M. G., podle něhož odvolací soud užil postup, který je v praxi méně obvyklý, avšak nijak nepřekročil možnosti, jež mu nabízí trestní řád. Podle názoru obviněného rozhodnutí soudu prvního stupně stojí z největší části na tzv. prostorových odposleších, přičemž v dané věci nebyly takové operativně pátrací prostředky povoleny. Neztotožňuje se s názorem odvolacího soudu, který se podle něj přiklání k *analogii legis*, jež je v jeho neprospěch nepřípustná. Obviněný poukázal na doktrínu ovoce z otráveného stromu, která byla podle něj částečně převzata i u nás, protože aktuální judikatura směřuje k nepoužitelnosti prostorových odposlechlů povolených soudcem v jiné trestní věci. K tomu odkázal na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, která však dostatečně nespécifikoval, a dále na usnesení Nejvyššího soudu ve věci vedené pod sp. zn. [3 Tz 8/2018](#). Obviněný požádal, aby se Nejvyšší soud zabýval procesní použitelností odposlechlů ve svém rozhodnutí.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

7. Jelikož Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání ve smyslu § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozhodnutí a řízení mu předcházející, a to v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání. Poté dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

8. Nejvyšší soud se v příslušných částech odůvodnění tohoto usnesení podrobně zabýval především právním posouzením skutku spáchaného obviněným z těch hledisek, která zdůraznil ve svém dovolání nejvyšší státní zástupce, přičemž zčásti shledal toto dovolání důvodným. K tomu Nejvyšší soud uvedl své úvahy o právní kvalifikaci skutku a poukázal na zjištěná pochybení odvolacího soudu.

9. Dovolatel (přírozeně) nenamítl, že by jako důkaz v této věci nebyly použitelné záznamy o sledování osob a věcí podle § 158d tr. ř. Namítá to však obviněný ve vyjádření k dovolání a namítal to i ve svém odvolání. Jde přitom o zásadní otázku pro toto trestní řízení, od níž se odvíjí důkazní situace ve věci, a samozřejmě i již zmíněné otázky právního posouzení věci závisí na tom, zda se skutková zjištění soudů opírají o procesně použitelné důkazní prostředky, anebo zda naopak nedochází v tomto směru k popření základního práva obviněného na spravedlivé řízení.

10. Odvolací soud dospěl v této otázce ke správnému závěru o použitelnosti uvedených záznamů v posuzované věci a s jeho argumentací lze v zásadě souhlasit.

11. Obecně je nutno předeslat, že sledováním osob a věcí se podle § 158d odst. 1 tr. ř. rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Jde o jeden z druhů operativně pátracích prostředků (§ 158b tr. ř.). Používání operativně pátracích prostředků nesmí sledovat jiný zájem než získání skutečností důležitých pro trestní řízení. Tyto prostředky je možné použít jen tehdy, nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Práva a svobody osob lze omezit jen v míře nezbytně nutné (§ 158b odst. 2 tr. ř.). Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce (§ 158d odst. 2 tr. ř.). Pokud však má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce (§ 158d odst. 3 tr. ř.). Povolení ke sledování lze vydat jen na základě písemné žádosti. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno a která nesmí být delší než 6 měsíců. Na základě nové žádosti lze tuto dobu prodloužit (§ 158d odst. 4 tr. ř.). Má-li být záznam pořizený při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a § 55a tr. ř. (§ 158d odst. 7 tr. ř.). Významný je zde i § 158d odst. 10 tr. ř., podle něhož v jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v § 158d odst. 2 tr. ř. provedeno, lze záznam pořizený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno. Dále platí, že prostředky, jimiž je zasahováno do základního práva, musí být používány v míře nezbytné, a to jednak s ohledem na účel trestního řízení (§ 1 tr. ř.) a také s respektem k právu na soukromí (čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

12. V projednávaném případě šlo o použití záznamů v jiné trestní věci (sledování bylo povoleno pro podezření ze zcela jiného jednání a pro nyní posuzované skutky bylo později vedeno samostatné řízení) a šlo o záznamy pořizené při sledování na základě povolení soudce podle § 158d odst. 3 tr. ř. Správně bylo vyhodnoceno, že jde o takový zásah do soukromí, jež je podmíněn předchozím rozhodnutím soudce (viz také nález Ústavního soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. [II. ÚS 2806/08](#)). Obviněný s poukazem na ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. namítal, že pokud sledování povolí soudce podle § 158d odst. 3 tr. ř., nelze záznamy použít v jiné trestní věci jako důkaz. Jde tu o výklad ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř., v němž je použita formulace „... v níž bylo sledování za podmínek

uvedených v odstavci 2 provedeno...". Z toho obviněný dovozuje, že pokud bylo sledování povoleno podle § 158d odst. 3 tr. ř., tedy soudcem, představovalo by použití záznamů v jiné věci nepřipustné užití analogie v neprospěch obviněného (taková analogie sice není při aplikaci ustanovení trestního řádu zcela vyloučena, nesmí však představovat zásah do ústavně zaručených základních práv a svobod obviněného). Na podporu tohoto názoru se uvádí, že ustanovení § 158d tr. ř. na několika místech jasně odlišuje ony dva druhy povolení sledování (tj. státním zástupcem podle odst. 2 a soudcem podle odst. 3), což je dáno i jiným postavením povolujícího subjektu v trestním řízení. Jazykový výklad ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. považují zastánci tohoto názoru za jednoznačný (a „taxativní“). Nedostatky právní úpravy by neměly jít k tíži osoby, proti níž se vede trestní řízení.

13. Obviněný vyjádřil názor, že k závěru o procesní nepoužitelnosti záznamů o sledování povoleném soudcem v jiné trestní věci „dospíval postupně i Nejvyšší soud“, a odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. [3 Tz 8/2018](#). V této věci se skutečně Nejvyšší soud zabýval danou otázkou, nezaujal však zcela jednoznačný názor. Připomněl, že v ustanovení § 158d tr. ř. jsou upraveny celkem tři způsoby sledování osob a věcí: sledování prováděné policejním orgánem bez použití záznamů (§ 158d odst. 1 tr. ř.), sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy a které povoluje státní zástupce (§ 158d odst. 2 tr. ř.), a konečně sledování povolované soudcem, při němž má být zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků (§ 158d odst. 3 tr. ř.). Nejvyšší soud tehdy považoval za stěžejní otázku posouzení situace, jak přistupovat k režimu podle § 158d odst. 3 tr. ř. s ohledem na skutečnost, že ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. obsahuje výslovný odkaz pouze na ustanovení § 158d odst. 2 tr. ř. Rozhodoval v dané věci o stížnosti pro porušení zákona proti kasačnímu rozhodnutí odvolacího soudu a uvedl, že je otázkou, zda je možno analogicky připustit použití takového důkazu, nicméně tuto okolnost je nutno náležitě odůvodnit. Nejvyšší soud zde zdůraznil, že odvolací soud nedal v daném směru žádné závazné stanovisko ani pokyny, vyslovil pouze své požadavky na nutnost náležitého odůvodnění a vyřešení daného problému (procesní použitelnosti záznamů) v režimu předběžné otázky.

14. Nejvyšší soud tehdy zmínil odkaz na publikaci DRAŠÍK, A., FENYK, J. a kol. Trestní řád. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1199, kde se hovořilo o tom, že „... Značně široká použitelnost záznamu pořizovaného při sledování podle odstavce 2 kontrastuje s naprostou nepoužitelností záznamu pořizovaného při sledování podle odstavce 3 v jiné trestní věci, což se jeví být nedůvodně restriktivní, zvláště při vědomí skutečnosti, že jinak přísněji regulovaný odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 a § 88a použitelnost v jiných věcech umožňuje. Nelze tedy např. vyloučit, že pokud bude nasazen prostorový odposlech stran korupční trestné činnosti a na místě bude spáchán např. závažný trestný čin, nebude možno ve vztahu k ní pořizovaný záznam využít“. Bylo tak nutno připustit, že „minimálně část teorie a právní praxe ... má názor opačný“. Nejvyšší soud tehdy uzavřel, že při zvážení závažnosti zásahů do ústavně zaručených práv se jeví úvaha odvolacího soudu o speciálním ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. vcelku přiléhavou. Nicméně připustil vzájemné propojení § 158d odst. 2 tr. ř. a § 158d odst. 3 tr. ř., když ani jedno zákonné ustanovení neobsahuje komplexní právní úpravu dané problematiky, ale samy o sobě oba odstavce odkazují i na § 158d odst. 1 tr. ř., který obsahuje definici sledování a jeho technické aspekty, zatímco ustanovení § 158d odst. 2 tr. ř. se zmiňuje o povolení pořizování zvukového, obrazového nebo jiného záznamu (tzv. prostorový odposlech) a ustanovení § 158d odst. 3 tr. ř. pak o zasahování do ústavně zaručených práv na nedotknutelnost obydlí, listovního tajemství nebo zjišťování obsahu jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků (a dále pak o procesních aspektech povolení soudce). Konečně Nejvyšší soud ve výše citovaném rozhodnutí poukázal na to, že ustanovení § 158d odst. 4 tr. ř. a § 158d odst. 6 tr. ř. odkazují současně na § 158d odst. 2 i § 158d odst. 3 tr. ř., ustanovení § 158d odst. 5 tr. ř. má výslovný odkaz toliko na ustanovení § 158d odst. 3 tr. ř. a zmíněné ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. odkazuje výlučně na § 158d odst. 2 tr.

ř. I když tedy jednoznačný názor nezaujal, přiklonil se tehdy Nejvyšší soud ve své argumentaci spíše k závěru o procesní nepoužitelnosti záznamů o sledování povoleném soudcem v jiné trestní věci.

15. Senát č. 7 Nejvyššího soudu nyní považoval za nutné vyjádřit se k dané problematice jednoznačně a dospěl k závěru o zásadní procesní použitelnosti záznamů pořízených při sledování osob a věcí povoleném soudcem v jiné trestní věci. Především je třeba říci, že nejde ani tak o to, zda sledování bylo povoleno soudcem. K tomu by mohlo dojít i v případě, že by to nebylo nutné (tj. zákonné podmínky uvedené v § 158d odst. 3 tr. ř. by to nevyžadovaly), přičemž povolení sledování soudcem ve věci, kde by postačovalo povolení státním zástupcem, by jistě nezpůsobilo procesní nepoužitelnost pořízených záznamů. Tehdy by se uplatnila úvaha odvolacího soudu o vyšší míře ochrany dotčených práv. Podstatné však je, že v případech uvedených v § 158d odst. 3 tr. ř. jde o závažnější zásah do soukromí než v případech uvedených v § 158d odst. 2 tr. ř. To je důvod, proč je nutno pečlivě zvažovat danou otázku.

16. Přesto dospěl Nejvyšší soud k závěru shora uvedenému. Ztotožnil se s názorem, že legislativní odkaz na odstavec 2 obsažený v § 158d odst. 10 tr. ř. je třeba vykládat nikoli jako odkaz na sledování povolené státním zástupcem, ale jako odkaz na sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy. Právě použitelnost takového záznamu v jiné trestní věci totiž dané ustanovení řeší.

17. Navíc by představovalo nelogický anachronismus, pokud by jakékoli záznamy ze sledování povoleného soudcem v jiné trestní věci byly důkazně vyloučeny, i když by poskytovaly zásadní důkazní materiál o těch nejzávažnějších zločinech. Bylo by to i v naprostém logickém a systematickém nesouladu s možností použít v jiné trestní věci záznamy o odposlechu telekomunikačního provozu, upravenou zákonodárcem v § 88 odst. 6 tr. ř.

18. Zastánci opačného názoru zdůrazňující striktní jazykový výklad ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. opomíjejí, že i doslovné znění tohoto ustanovení vyvrací jejich názor. Jestliže by totiž odkaz na odstavec 2 měl na zřeteli povolující subjekt, a nikoli způsob provádění sledování (s pořízením záznamů), bylo by použito formulace „v níž bylo povoleno sledování za podmínek uvedených v odstavci 2“, a nikoli formulace „v níž bylo provedeno sledování za podmínek uvedených v odstavci 2“.

19. Další způsob akceptovatelné argumentace na podporu názoru o použitelnosti uvedených záznamů v jiné trestní věci přináší aktuální komentář k danému ustanovení trestního řádu obsažený v právním informačním systému ASPI (po změně k 22. 3. 2019), kde se uvádí, že z textu ustanovení „... se může jevit, že upravuje pouze použitelnost záznamů povolených státním zástupcem podle odstavce 2, a nikoliv záznamů povolených soudcem podle odstavce 3. Takový závěr je však patrně nesprávný, a to s přihlédnutím k § 89 odst. 2, jež zakotvuje principiální použitelnost důkazů, pokud z trestního řádu nebo jiného právního předpisu nevyplývá opak. Pokud by se tedy odstavec 10 vztahoval pouze ke sledování povolenému státním zástupcem, pak by sledování povolené soudcem bylo použitelné bez dalšího omezení. Tuto variantu však nelze pokládat za správnou, neboť pokud by zákonodárce upravil podmínky pro použitelnost záznamů pořízených při sledování povoleném („pouze“) státním zástupcem, pak je nelogické, aby na použitelnost záznamu ze sledování, jímž je výrazněji zasahováno do soukromí osob, a k němuž je proto požadováno předchozí povolení soudce, nebyly kladeny žádné upřesňující podmínky. Odkaz na odstavec 2 se tedy vztahuje k pořizování záznamů, přičemž takové záznamy jsou použitelné v jiné trestní věci za podmínek uvedených v odstavci 10, ať již bylo sledování povoleno státním zástupcem, nebo soudcem“.

20. Nelze odhlédnout ani od faktu, že i v judikatuře převážil tento názor. Aprobował jej též Ústavní soud ve svých usneseních ze dne 18. 7. 2013, sp. zn. [I. ÚS 1518/13](#), a ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. [I. ÚS 1638/14](#), byt zde nepojednal o dané problematice nějak šířeji. Obdobné lze říci o usneseních

Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2017, sp. zn. [7 Tdo 1752/2016](#), a ze dne 14. 1. 2015, sp. zn. [6 Tdo 1507/2014](#), kde rovněž s ohledem na povahu dovolacích námitek nebyla tato problematika blíže rozvedena. Nicméně v posledně citovaném rozhodnutí Nejvyšší soud explicitně odmítl námitky týkající se použitelnosti záznamů o sledování osob a věcí pořízených v jiné trestní věci podle § 158d odst. 3 tr. ř. Argumentoval mimo jiné tím, že i ve druhé trestní věci šlo o stíhání pro obdobný trestný čin.

21. Současně je však nutno brát v úvahu i princip proporcionality, tj. v daném případě vyváženost mezi závažností konkrétního zásahu do soukromí a závažností „jiné“ trestné činnosti, která vyšla najevo při sledování a která má být v jiné trestní věci prokazována pořízenými záznamy o sledování. Tak pokud by v rámci sledování osoby podezřelé ze zvláště závažné trestné činnosti (například zločinu vraždy) byly pořízeny v jejím bydlišti zvukové a obrazové záznamy, z nichž by vyšlo najevo spáchání nesouvisějícího bagatelního trestného činu (například vyhýbání se plnění vyživovací povinnosti), pak by byl z hlediska proporcionality zřejmě problematický závěr o procesní použitelnosti těchto záznamů jako důkazu v řízení o onom bagatelním trestném činu. Ani v případě povolení sledování soudcem v řízení o závažné trestné činnosti totiž nezaniká pro ostatní oblasti života dotčené osoby právo na soukromí zakotvené v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Je tudíž nutno vyvažovat v každém konkrétním případě toto právo na soukromí na jedné straně a veřejný zájem na objasnění trestné činnosti na druhé straně.

22. Shrnuto, zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o sledování osob a věcí uvedené v § 158d odst. 2 tr. ř. a připojené protokoly lze použít jako důkaz i v jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo povoleno sledování, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno. To platí jak v případech, kdy bylo sledování povoleno státním zástupcem (§ 158d odst. 2 tr. ř.), tak i v případech, kdy bylo sledování povoleno soudcem (§ 158d odst. 3 tr. ř.). V případech sledování povoleného soudcem, při němž se zasahuje do nedotknutelnosti obydlí nebo jiných práv uvedených v § 158d odst. 3 tr. ř., je však třeba přípustnost takového důkazu v jiné trestní věci posuzovat s respektem k právu na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí ve smyslu čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Přitom je nutno zejména přihlídnout k intenzitě zásahu do práv uvedených v § 158d odst. 3 tr. ř. a k závažnosti trestného činu, o němž je vedeno řízení v jiné trestní věci.

23. V nyní posuzované trestní věci neodporuje použití záznamů o sledování ani zásadě proporcionality, neboť sledování bylo povoleno v objektu kanceláře, kde byly prováděny služební úkony policie (a kde je míra chráněného soukromí podstatně nižší než v obydlích chráněných právem na domovní svobodu), přičemž vyšlo najevo (jiné) trestné jednání, které nelze označit za bagatelní.

24. Z důvodů, které Nejvyšší soud podrobně vyložil v jiných částech tohoto rozhodnutí, nemohlo obstát napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, neboť je nesprávné ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. ř. Nejvyšší soud je proto podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil a zrušil také všechna další obsahově navazující rozhodnutí, která tím ztratila podklad. Krajskému soudu v Českých Budějovicích přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

25. Krajský soud v Českých Budějovicích znovu projedná tuto trestní věc a rozhodne o odvoláních podaných proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích. Přitom bude mít na paměti, že pokud by se hodlal odchýlit od skutkových závěrů soudu prvního stupně, musel by provést ve veřejném zasedání potřebné dokazování a důsledně respektovat ustanovení § 263 odst. 7 tr. ř. Při novém rozhodnutí je - pokud nedojde k zásadní změně skutkových zjištění - vázán právními názory, které vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Při svém rozhodování bude vycházet mimo jiné z toho, že vadou rozsudku soudu prvního stupně je neuvedení konkrétních zákonných ustanovení, porušených obviněným, ve výroku rozsudku.